Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0080

Közös érdekű európai védelmi vezérprojektek

Az Európai Parlament 2026. március 11-i állásfoglalása a közös érdekű európai védelmi vezérprojektekről (2025/2144(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 42. cikke (2) és 42. cikke (3) bekezdésére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 2. cikkére, 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjára, 114. és 346. cikkére,

– tekintettel az EUSZ 42. cikkének (6) bekezdésével létrehozott állandó strukturált együttműködésről (PESCO) szóló 10. jegyzőkönyv 2. cikkének e) pontjára, valamint a 2017. november 13-án 23 uniós tagállam miniszterei által a PESCO-ról aláírt együttes bejelentésre,

– tekintettel az állam- és kormányfők nem hivatalos ülésén 2022. március 11-én elfogadott versailles-i nyilatkozatra és különösen annak 22. pontjára,

– tekintettel „A biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű – Egy, a polgárait, az értékeit és az érdekeit megvédő Európai Unióért, amely hozzájárul a nemzetközi béke és biztonság megvalósításához” című dokumentumra, amelyet a Tanács 2022. március 21-én elfogadott, és az Európai Tanács 2022. március 25-én jóváhagyott,

– tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2022. május 18-i közös közleményére a védelmi beruházási hiányok elemzéséről és a következő lépésekről (JOIN(2022)0024),

– tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak az Európai Unió biztonsági és védelmi űrstratégiájáról szóló, 2023. március 10-i közös közleményére (JOIN(2023)0009),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Új európai védelmi ipari stratégia: a védelmi készültség elérése egy reagálóképesebb és reziliensebb európai védelmi iparral” című, 2024. március 5-i közös közleményére (JOIN(2024)0010),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A kábelbiztonságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című, 2025. február 21-i közös közleményére (JOIN(2025)0009),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Fehér könyv az európai védelemről – Készenlét 2030” című, 2025. március 19-i közös fehér könyvére (JOIN(2025)0120),

– tekintettel az Európai Védelmi Alap létrehozásáról szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/697 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel az európai védelmi ipari programnak és a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást biztosító intézkedési keretnek a létrehozásáról szóló, 2025. december 16-i (EU) 2025/2643 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] (EDIP-rendelet) és különösen annak a közös érdekű európai védelmi projektekkel (EDPCI) kapcsolatos IV. fejezetére,

– tekintettel az európai védelmi ipar megerősítését szolgáló európai biztonsági cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról szóló tanácsi rendeletre irányuló, 2025. március 19-i bizottsági javaslatra (COM(2025)0122),

– tekintettel az (EU) 2021/694, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697, az (EU) 2021/1153, az (EU) 2023/1525 és az (EU) 2024/795 rendeletnek az uniós költségvetés védelmi vonatkozású beruházásainak a ReArm Europe terv végrehajtása céljából való ösztönzése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2025. április 22-i bizottsági javaslatra (COM(2025)0188),

– tekintettel az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról szóló, 2025. május 27-i (EU) 2025/1106 tanácsi rendeletre[3],

---

1 HL L 170., 2021.5.12., 149. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

2 HL L, 2025/2643, 2025.12.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

3 HL L, 2025/1106, 2025.5.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című, 2025. október 16-i közös közleményére (JOIN(2025)0027),

– tekintettel a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló, 2008. december 8-i 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspontra[4],

– tekintettel a Bizottság 2030-ig tartó időszakra vonatkozó védelmi készültségi ütemtervről szóló, 2025. szeptember 29-i keretdokumentumára,

– tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű végrehajtása terén elért eredményekről szóló, 2025. április 11-i éves jelentésére,

– tekintettel az Európai Tanács 2017. június 22–23-i következtetéseire, különösen annak a PESCO-ról szóló 8. pontjára, valamint 2025. március 6-i következtetéseire, különösen annak 3. pontja f) alpontjára,

– tekintettel az Európai Tanács 2025. október 23-i következtetéseire,

– tekintettel az uniós tagállamok nemzetbiztonsági stratégiáira,

– tekintettel az Európai Számvevőszéknek az európai védelmi ipari program és a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és szállítását biztosító intézkedési keret (EDIP) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2024. október 3-i 02/2024. sz. véleményére és különösen annak 42. pontjára,

– tekintettel az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) 2024. évi éves jelentésére, a 2023. évi uniós képességfejlesztési prioritásokról szóló, 2023. november 14-i jelentésére, valamint a koordinált éves védelmi szemléről szóló 2024. évi jelentésére,

– tekintettel a PESCO titkárságának a PESCO-projektekre vonatkozó, 2025. szeptemberi eredményjelentésére,

– tekintettel Mario Draghinak az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024. szeptember 9-i jelentésére és annak a biztonság növeléséről és a függőségek csökkentéséről szóló 4. fejezetére,

– tekintettel Enrico Letta „Much more than a market” (Jóval több, mint piac) című, 2024. április 17-i jelentésére és különösen annak „A

---

4 HL L 335., 2008.12.13., 99. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

single market to play big: scale matters” (Egységes piaccal a nagy szereplőként való fellépésért: a méret számít) című, 3. fejezetére,

– tekintettel Sauli Niinistö „Safer Together: Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” (Együtt biztonságosabb: Európa polgári és katonai felkészültségének és készenlétének megerősítése) című, 2024. október 30-i jelentésére és különösen annak 7. fejezetére,

– tekintettel az EU és a NATO közötti együttműködésről szóló, 2023. január 10-i együttes nyilatkozatra,

– tekintettel a hágai csúcstalálkozó nyilatkozatára, amelyet az Észak-atlanti Tanács 2025. június 25-i hágai ülésén részt vevő állam- és kormányfők adtak ki,

– tekintettel az EU Tanácsa és az Észak-atlanti Tanács által 2016. december 6-án és 2017. december 5-én jóváhagyott közös javaslatcsomag végrehajtása terén elért eredményekről szóló, 2025. június 10-i tizedik jelentésre,

– tekintettel a Közös Fegyverkezési Együttműködési Szervezet (OCCAR) által irányított együttműködésen alapuló felszerelési programokra,

– tekintettel az európai védelem jövőjéről szóló fehér könyvről szóló, 2025. március 12-i állásfoglalására[5] és különösen annak 4. és 58. pontjára,

– tekintettel „A közös biztonság- és védelempolitika végrehajtása – 2024. évi éves jelentés” című, 2025. április 2-i állásfoglalására[6] és különösen annak 46. pontjára,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Biztonság- és Védelempolitikai Bizottság jelentésére (A10-0014/2026),

A. mivel a globális béke és biztonság hanyatlása, Oroszország Ukrajna ellen viselt agressziós háborúja, valamint az EU biztonságát fenyegető új és változó fenyegetések nyomán megjelenő kihívások megkövetelik, hogy az EU és tagállamai jelentősen növeljék védelmi beruházásaikat olyan katonai és hírszerzési képességek kifejlesztése érdekében, amelyek lehetővé teszik számukra szuverenitásuk,

---

5 HL C, C/2025/3151, 2025.6.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

6 HL C, C/2025/4389, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

függetlenségük és területi integritásuk megvédését és az elrettentés megerősítését, valamint a közvetlen és jövőbeli biztonsági fenyegetésekre való valós idejű, önálló és szövetségeseikkel partnerségben – különösen a NATO keretén belül – történő fellépést és reagálást;

B. mivel az európai kritikus infrastruktúra ellen irányuló egyre több támadás, többek között a kibertámadások és a szabotázsok súlyosan veszélyeztetik mindennapi életünket és gazdasági tevékenységeinket az EU egészében, és nagyszabású európai projektek keresztül megvalósuló, összehangolt uniós válaszlépéseket igényelnek;

C. mivel úgy tűnik, hogy a múltban a hagyományos fegyverek által uralt hadviselés átalakul, és az acél helyét átveszi a világháló; mivel a hadviselés egyre nagyobb mértékben integrálja a kiberképességeket és a hálózatba kapcsolt műveleteket, és az új technológiák és a mesterséges intelligencia (MI) révén átalakulnak a hadviselési stratégiák, és már nem korlátozódnak a tömeges tűzerőre és a nagyszabású konfrontációkra, hanem elmozdulnak a rendszerek miniatürizálása és decentralizálása felé, amint azt a drónok és drónrajok, a mesterséges intelligencián alapuló fegyverek, az intelligens aknák és a hordozható rakétarendszerek harctereken történő felhasználása is bizonyítja; mivel a vadászrepülőgépek, a hajók, a tüzérség, a harckocsik és a páncélozott járművek egyre sebezhetőbbek a precíziós támadásokkal szemben, ezért nagyobb védelmet igényelnek, miután továbbra is elengedhetetlenek a katonai és biztonsági műveletekhez; mivel továbbra is szükség van a hagyományos fegyverrendszerek és lőszerek nagy mennyiségben történő gyártására és telepítésére;

D. mivel a konfliktusok ezen új paradigmája azt jelenti, hogy az Európai Unió egyetlen régiója sem mentesül az agresszió, beavatkozás vagy hibrid támadás potenciális fenyegetése alól; mivel az elhúzódó konfliktusra való stratégiai felkészülés továbbra is kulcsfontosságú a hosszú távú biztonság és védelmi reziliencia biztosításához;

E. mivel a világűr egyre zsúfoltabb és egyre versengőbb stratégiai területté válik, ahol mind a földi, mind az űrszegmensben egyre nagyobb mértékű a fegyverkezés; mivel a NATO a világűrt ötödik stratégiai műveleti területként ismerte el, tudomásul véve a világűrből származó biztonsági kihívások fokozódását és következésképpen a világűr biztonságosabbá tételének szükségességét;

F. mivel „Az új európai védelmi ipari stratégia” című, 2024. március 5-i közös közleményében a Bizottság kiemelte, hogy 2022-ben az uniós tagállamok által a felszerelésekre fordított összes kiadásnak csupán 18%-át fordították uniós együttműködésen alapuló védelmieszköz-beszerzésre, ami messze elmarad a tagállamok által az EDA miniszteri irányítóbizottságában 2007-ben meghatározott aktuális

35%-os kollektív referenciaértéktől; mivel „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közlemény célul tűzi ki, hogy 2027 végéig a védelmi beszerzések legalább 40%-át közös beszerzésként kell megszervezni; mivel az európai védelmi ipari kapacitás növelése érdekében az Európai Tanács 2025. október 23-án felhívta a tagállamokat, hogy az EDA támogatásával irányítsák egyre inkább a közös fejlesztés, gyártás és beszerzés felé a védelmi beruházásokat; mivel az erőforrások hatékony elosztásának biztosítására, a széttagoltság csökkentésére és az innovatív védelmi technológiák fejlesztésének felgyorsítására irányuló erőfeszítések tagállamok közötti összehangolása alapvető fontosságú az egységes védelmi piac kiépítése szempontjából; mivel e célkitűzések eléréséhez erőteljesebb ösztönzőkre és az adminisztratív terhek csökkentésére van szükség, biztosítva egyúttal, hogy az együttműködés továbbra is piacvezérelt maradjon, és a védelmi képességekre vonatkozó követelményeken, valamint az EU, a tagállamok és a NATO egymást kiegészítő védelmi tervezési folyamatain alapuljon;

G. mivel „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közleményben ismertetett „európai készültségi vezérprojektek” a védelem átfogó megközelítésén alapulnak, és mind a közvetlen katonai támadásokkal szembeni védelmet, mind a hibrid fenyegetésekkel szembeni készültséget magukban foglalják; mivel e vezérprojektek az élvonalbeli technológiákkal kapcsolatos innovatív közös ipari partnerségek kialakítása, az európai védelmi technológiai és ipari bázis (EDTIB) jelentős megerősítése és a harmadik országbeli technológiáktól való függőségének csökkentése révén lehetőséget kínálnak az innováció, az interoperabilitás és a versenyképesség előmozdítására az EU védelmi iparán belül;

H. mivel az EU keleti határain fekvő tagállamok vannak a leginkább kitéve súlyos fenyegetéseknek, és alapvető fontosságúak az EU egészének biztonsága szempontjából; mivel 2025. október 23-i következtetéseiben az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy prioritásként kell kezelni az EU keleti szárnyát fenyegető közvetlen veszélyeket és a tagállamoknak nyújtandó konkrét támogatást; mivel „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közlemény kiemeli az európai drónvédelmi kezdeményezést és a keleti őrséget mint elsőként elindítandó kezdeményezéseket; mivel a keleti őrség javasolt formájában azt a célt tűzi ki, hogy megerősítse az EU keleti határait azáltal, hogy a szárazföldi, haditengerészeti és légvédelmi képességeket olyan hatékony és korszerű drónelhárító rendszerekkel és technológiákkal integrálja, amelyek jelentős szerepet játszanak az európai drónvédelmi kezdeményezésben is;

I. mivel a védelmi termékek végfelhasználói elsősorban a tagállamok nemzeti fegyveres erői, és ezért a tagállamok csak akkor mérlegelhetik védelmi ipari projektekbe történő beruházásaik növelését, ha ezek a projektek fegyveres erőik közös érdekű katonai

képességeinek fejlesztésére irányulnak; mivel az EUMSZ 346. cikke kimondja, hogy a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket;

J. mivel a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű a tagállamok együttműködésen alapuló beruházásainak serkentésére irányuló ösztönzők kidolgozását és az Unión belüli együttműködés keretében kifejlesztett védelmi képességek közös beszerzését tűzi ki célul;

K. mivel az európai védelmi ipari program (EDIP) létrehozásáról szóló (EU) 2025/2643 rendelet közös érdekű európai védelmi projektek (EDPCI-k) végrehajtásáról rendelkezik; mivel az EDPCI-k olyan együttműködésen alapuló ipari projektekből állnak, amelyek az EDTIB versenyképességének erősítésére irányulnak, miközben hozzájárulnak az Unió biztonsági és védelmi érdekei szempontjából kritikus fontosságú tagállami katonai képességek fejlesztéséhez, előmozdítják a nyílt és moduláris architektúrákat, a kettős felhasználású innovációt, valamint a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok határokon átnyúló részvételét valamennyi műveleti területen, nevezetesen a szárazföldi, tengeri, légi, űrbeli és kiberterületeken; mivel az EDIP magában foglalja az európai fegyverkezési program struktúráit is, amelyek a vezérprojektek égisze alatt az együttműködésen alapuló fegyverkezési kezdeményezések jogi kereteként szolgálhatnak;

L. mivel – amint azt „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című dokumentum is hangsúlyozza – Ukrajna továbbra is Európa első védelmi vonala, és Európa védelmi és biztonsági architektúrájának szerves része; mivel az EU és Ukrajna védelmi ipara között – különösen a vezérprojektek vagy az EDPCI-k összefüggésében folytatott együttműködés rendkívül fontos a két fél piacai, versenyképessége és innovációs potenciálja szempontjából;

1. elismeri, hogy az uniós tagállamok védelmi kiadásainak jelentős növekedése egyértelműen tükrözi a romló biztonsági környezetre való reagálás iránti elkötelezettségüket a katonai képességek fokozása, az elrettentés megerősítése, valamint az európai és transzatlanti védelem iránti kollektív elkötelezettségük erősítése révén; megjegyzi, hogy egyes tagállamok, különösen az EU keleti határain fekvő tagállamok teljesítették vagy túlteljesítették a NATO azon kiadási célkitűzését, hogy 2025 végéig GDP-jük 2%-át védelmi kiadásokra fordítsák;

2. elismeri továbbá, hogy Európa biztonságának és védelmének megerősítése a nemzeti védelmi kiadások növelése mellett megköveteli a nagyobb koordináció, hatékonyság és integráció irányába való általános elmozdulást is abban a tekintetben, ahogyan

a tagállamok kidolgozzák, finanszírozzák és végrehajtják védelmi politikáikat; hangsúlyozza, hogy a védelem túlnyomórészt nemzeti megközelítéséről az Unió kollektív biztonsági és elrettentési pozíciójának közös értelmezése felé való elmozdulást az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdésével összhangban, a tagállamok szuverenitásának, valamint a biztonság és a védelem területén fennálló hatásköreinek teljes körű tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani;

3. megjegyzi, hogy a megnövelt védelmi erőfeszítések ellenére az EU és tagállamai továbbra is tartós hiányosságokkal szembesülnek a stratégiai kollektív képességek, a vezetési és irányítási struktúrák és a fenntartható katonai kapacitás terén; kiemeli különösen, hogy a tagállamok első körben a következő kiemelt képességbeli hiányosságokat azonosították[7]: lég- és rakétavédelem, tüzérségi rendszerek, rakéták és lőszerek, drónok és drónelhárító rendszerek, stratégiai támogató eszközök – többek között a világűrrel és a kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatban –, katonai mobilitás, kibernetika, mesterséges intelligencia és elektronikai hadviselés, szárazföldi hadviselés és tengeri védelem; hangsúlyozza, hogy ezek a hiányosságok jelentősen korlátozzák az EU és tagállamai azon képességét, hogy megerősítsék az elrettentést, hosszan tartó, nagyszabású védelmi szerepvállalást tartsanak fenn az egyre valószínűbbé váló hibrid vagy hagyományos harci cselekményekkel szemben; sürgős intézkedéseket szorgalmaz a képességek terén fennálló említett kritikus hiányosságok stratégiai és ipari ügyekben való megerősített együttműködés, összehangolt tervezés és célzott beruházások révén történő kezelésére a védelmi felkészültség biztosítása érdekében; elismeri az EDTIB-et alkotó érdekelt felek által az említett kihívások leküzdésére tett erőfeszítéseket;

4. hangsúlyozza, hogy a képességek terén fennálló hiányosságok pótlásához önálló stratégiai támogató eszközök kialakítására van szükség, amelyek nélkül a tagállamok fegyveres erői nem tudnak hatékonyan közös katonai műveleteket végrehajtani; e tekintetben javasolja a vezetés, az irányítás, a kommunikáció, a hírszerzés, a megfigyelés, a célmeghatározás és a felderítés biztonságos és védett közös architektúrájának kidolgozását, valamint közös védelmi képességek kialakítását a világűr, a stratégiai légi és tengeri szállítás, a légi utántöltés, valamint a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris kockázatmegelőzés területén; méltatja az EDA munkáját, amely áttekintést és elemzést nyújt az EU védelmi helyzetéről, és a képességfejlesztési prioritások és a koordinált éves védelmi szemle keretében ajánlásokat fogalmaz meg a képességek fejlesztése és a beszerzés terén folytatott együttműködés lehetőségei tekintetében;

---

7 „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közös közlemény 3. oldalán felsoroltak szerint.

5. emlékeztet arra, hogy a NATO és az EU egymást kiegészítő, koherens és kölcsönösen erősítő szerepet tölt be; kéri, hogy a védelmi képességek fejlesztése és a meglévő hiányosságok megszüntetése érdekében az EU tagállamai és a NATO-szövetségesek az EU–NATO együttműködésről szóló, 2023. január 10-i harmadik együttes nyilatkozattal összhangban vállaljanak nagyobb szerepet az együttműködés területén; kiemeli, hogy e tekintetben minden európai erőfeszítést a NATO-val szoros együttműködésben kell megtenni az ipari együttműködés és az interoperabilitás erősítése céljából; szorgalmazza, hogy Európa vállaljon nagyobb szerepet a NATO meglévő együttműködési struktúráiban, és emlékeztet arra is, hogy biztosítani kell az eredmények összhangját az EU képességfejlesztési tervezési folyamata és a NATO tervezési és felülvizsgálati folyamata között; kéri az uniós tagállamok és a NATO-szövetségesek katonai felszerelései közötti interoperabilitás javítását, különösen a szabványok és előírások közötti kompatibilitás biztosítása révén;

6. elismeri, hogy vannak olyan azonnali védelmi szükségletek, amelyeket továbbra is EU-n kívüli országokból származó szállításokkal vagy támogatással kell kielégíteni; hangsúlyozza továbbá, hogy az európai biztonság továbbra is nagy mértékben függ a nem uniós országok védelmi iparától; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzetben és tekintettel arra a követelményre, hogy az Uniónak nagyobb felelősséget kell vállalnia a védelem területén, szükség van az irányított és fokozatos átállásra az EU-n kívüli országoktól való függőségről a stratégiai autonómiára, valamint az EDTIB megerősítésére; egyetért azzal a célkitűzéssel, hogy amennyire lehetséges, jelentősen csökkenteni kell vagy fokozatosan meg kell szüntetni a nem uniós gyártóktól és beszállítóktól való függőséget, többek között a nyersanyagok és a ritkaföldfémek területén, amennyiben az EU-n belül egyenértékű megoldások léteznek vagy fejleszthetők, amelyek elengedhetetlenek az EU stratégiai autonómiája és ellátásbiztonsága szempontjából; ezért intézkedéseket szorgalmaz az EDTIB megerősítésére és versenyképességének fokozására, többek között a védelmi beszerzések terén alkalmazott ambiciózus és dinamikus uniós preferencia, az uniós vállalatok számára nyitott és versenyképes piacok, az EU-n belüli, valamint a megbízható és hasonlóan gondolkodó partnerekkel folytatott, határokon átnyúló ipari együttműködés, valamint a kkv-k közbeszerzéshez való tisztességes hozzáférése révén;

7. kiemeli, hogy a védelmi termékek és szolgáltatások teljeskörűen működő egységes uniós piacának létrehozása nélkül fennáll annak kockázata, hogy a nemzeti védelmi kiadások növekedése a hatékonysági problémák miatt szétforgácsolódik, ami további széttöredezettséghez vezet az EDTIB-n belül; felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg a közös védelmi beszerzést, és fokozzák a védelmi képességek fejlesztésével kapcsolatos együttműködést az

interoperabilitás és a csereszabatosság fokozása, a hatékony erőforrás-elosztás biztosítása, az EDTIB megerősítése, a magánberuházások vonzása, az uniós védelmi piac széttagoltságának csökkentése, valamint az Unió-szerte hasonló operatív igényeket kielégítő különböző védelmi termékek sokféleségének csökkentése érdekében; hangsúlyozza, hogy a vezérprojektekkel összefüggésben a beszerzést a részt vevő tagállamoknak közösen kell lebonyolítaniuk, és hogy a vezérprojekteknek hozzá kell járulniuk ahhoz a célhoz, hogy 2027 végéig a védelmi beszerzések 40%-át közös beszerzésként szervezzék meg;

A védelmi képességek fejlesztése kiemelt területeken megvalósított vezérprojektek révén

8. tudomásul veszi a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közlemény részeként tett javaslatot az európai készültségi vezérprojektek első csoportjának elindítására; tudomásul veszi az említett ütemterv Európai Tanács általi jóváhagyását, valamint a tagállamok kötelezettségvállalását a négy első európai készültségi vezérprojekt – az európai drónvédelmi kezdeményezés, a keleti őrség, az európai légvédelmi pajzs és az európai űrpajzs – kidolgozására; megjegyzi, hogy ezek a javasolt vezérprojektek a védelmi képességek igen széles körét fedik le; megjegyzi továbbá, hogy e vezérprojektek horizontális jellegűek, és hozzájárulnak az Unió biztonsági érdekeinek teljes spektrumához; ezért sürgeti a Bizottságot, a részt vevő tagállamokat és az EDA-t, hogy egyértelműen határozzák meg az egyes projektek végrehajtásának konkrét célkitűzéseit, ütemtervét és mérföldköveit, finanszírozási javaslatait, irányítási mechanizmusait, technológiai hatókörét és szabványait, valamint várható méretét; hangsúlyozza, hogy műveleti koncepcióra és egyértelmű irányításra van szükség annak meghatározásához, hogy kinek mi a feladata, különösen a határokon átnyúló vonatkozású esetekben, például ha egy ellenséges drón az egyik tagállamból átrepül egy másikba; hangsúlyozza, hogy e projektek kialakításának és végrehajtásának átfogónak kell lennie, biztosítva, hogy a fejlett technológiák mellett hagyományos védelmi elemeket is magukban foglaljanak annak érdekében, hogy garantálják a műveleti fenntarthatóságot elhúzódó konfliktusok esetén; felhívja a részt vevő tagállamokat, hogy biztosítsák minden egyes projekt mérföldköveinek teljesítését, véglegesítsék az ütemtervben felvázolt képességi koalíciókat, és tegyenek meg minden tőlük telhetőt a vezérprojektek gyors elindítása érdekében, összhangban az Európai Tanács 2025. október 23-i következtetéseivel;

9. üdvözli az európai drónvédelmi kezdeményezés tekintetében javasolt megközelítést, amely technológiailag fejlett, többrétegű rendszer fejlesztésére irányul, amely drónok észlelésére, nyomon követésére és semlegesítésére szolgáló interoperábilis képességekkel, valamint

földi célpontok leküzdésére alkalmas, a precíziós csapások érdekében dróntechnológiákat alkalmazó képességekkel rendelkezik; elismeri, hogy a tagállamok drónelhárító képességeinek teljes mértékben interoperábilisnak és összekapcsoltnak kell lennie az uniós szintű helyzetismeretnek és az uniós tagállamok együttes fellépésre való képességének, valamint a kritikus infrastruktúra NATO-val együttműködésben történő védelmének biztosítása érdekében; tisztában van a működőképes drónvédelmi rendszer említett kezdeményezés keretében történő létrehozásával kapcsolatos kihívásokkal, és ezért szorgalmazza, hogy első lépésként kevesebb tagállam bevonásával hajtsanak végre kísérleti projekteket, ezzel előkészítve a 360 fokos megközelítés alkalmazását, amint a rendszerek kellően működőképesek és hatékonyak a szélesebb körben történő bevezetéshez;

10. hangsúlyozza, hogy a vezérprojekteknek figyelembe kell venniük az EU keleti határának sajátos védelmi és elrettentési követelményeit; üdvözli a keleti őrség tekintetében javasolt megközelítést, amelynek célja, hogy kiépítse a keleti határ mentén fekvő tagállamok kapacitásait annak érdekében, hogy képesek legyenek kezelni a fenyegetések széles körét, többek között a hibrid fenyegetéseket, Oroszország árnyékflottájának szabotázsműveletekre és megfigyelésre való felhasználását, valamint a fegyveres agresszió kockázatát; kiemeli, hogy a keleti őrség a szárazföldi védelem négy eleme, a helyzetismeret, a légvédelem és a drónelhárító rendszerek, valamint a tengeri védelem integrálását foglalja magában a Balti-tengeren és a Fekete-tengeren; üdvözli egy több területre kiterjedő megfigyelési rendszerekkel, drónokkal és drónelhárító képességekkel, elektronikus hadviselési képességekkel, precíziós csapásmérő rendszerekkel és reagálóképes operatív koordinációval rendelkező, átfogó európai határvédelmi képesség létrehozására irányuló javasolt célkitűzést; kéri a reziliencia fokozására, az infrastruktúravédelmi intézkedések és a kibervédelmi kapacitások megerősítésére, valamint a regionális interoperabilitás és a teljes műveleti készenlét válság esetén történő biztosítására irányuló intézkedések beépítését;

11. hangsúlyozza, hogy a vezérprojektek komoly lehetőséget kínálnak az EDTIB versenyképességének, hatékonyságának és innovációs kapacitásának erősítésére; elismeri, hogy létre kell hozni a „közös érdekű vezérprojektek” széles körben elfogadott fogalommeghatározását nagyszabású, a lehető legtöbb tagállamot bevonó, páneurópai együttműködési kezdeményezésekként a védelmi képességek, a digitális védelmi infrastruktúra és az ipari fejlesztés területén, beleértve a közös keretrendszeren, például az EDIP-en belüli stratégiai támogató eszközöket is, amelyek lehetővé teszik e projekteknek az uniós védelmi és iparpolitikákon belüli koherens azonosítását és végrehajtását; hangsúlyozza, hogy a vezérprojektek definiálása döntő fontosságú a tagállamok közötti hatékony együttműködés biztosítása, a képességek terén fennálló kritikus

hiányosságok kezelésére szolgáló erőforrások egyesítése és a valódi európai védelmi unió felé való elmozdulás szempontjából;

12. hangsúlyozza az EDTIB megerősítésének stratégiai fontosságát az Ukrajnával, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás[8] alapján létrehozott együttműködés keretében társult országokkal, a hasonlóan gondolkodó nem uniós országokkal, valamint EU-val biztonsági és védelmi partnerségeket aláírt országokkal folytatott együttműködés révén; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az ukrán védelmi ipar az ukrán fegyveres erők harctéren szerzett tapasztalataiból levont tanulságok alapján kulcsfontosságú technológiai szakértelemre és know-how-ra tett szert, és tudomásul veszi az Ukrajnával közös drónszövetségre irányuló javaslatot; javasolja, hogy a lassú uniós innovációs ciklusok kezelése, a kutatás-fejlesztés és a termelés összekapcsolása, valamint a folyamatos technológiai fejlődés biztosítása érdekében a vezérprojektek – lehetőség szerint és az EU és tagállamai biztonsági érdekeinek teljes körű tiszteletben tartása mellett – álljanak nyitva Ukrajna, a társult országok és az EU-val biztonsági és védelmi partnerséget aláírt országok részvétele előtt;

A vezérprojektek azonosítása és megfelelő kialakításának és végrehajtásának biztosítása

13. hangsúlyozza, hogy a vezérprojektek célkitűzéseit össze kell hangolni az elfogadott uniós védelmi célkitűzésekkel, és összhangban kell állniuk a képességfejlesztésre vonatkozó NATO-célokkal; hangsúlyozza továbbá, hogy a vezérprojekteknek az innovatív védelmi technológiai területekkel kell foglalkozniuk, és hozzá kell járulniuk olyan élvonalbeli védelmi képességek fejlesztéséhez, amelyek reagálnak a modern hadviseléssel szemben támasztott követelményekre, többek között a több területet érintő katonai műveletek, a csapatok és a fegyverek hálózatba kapcsolása, a kibervédelem biztosítása, a hírszerzési adatok gyűjtése, tárolása, feldolgozása, megosztása, a pilóta nélküli rendszerek és az MI-alapú döntéstámogató eszközök fejlesztése, a mélységi és precíziós csapások végrehajtása és a dróntámadások elhárítása iránti növekvő igényre; kiemeli az MI-rendszerek etikus és felelősségteljes, a nemzetközi humanitárius joggal teljes összhangban történő használatának fontosságát;

14. felhívja a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy az adatszuverenitás, valamint a hibrid és kiberfenyegetésekkel szembeni kollektív felkészültség biztosítása érdekében a kiberterületet és a digitális technológiákat építsék be az EU alapvető védelmi prioritásaiba; hangsúlyozza, hogy a kiberbiztonság és a kiberreziliencia biztosításának horizontális célkitűzésként kell

---

8 HL L 1., 1994.1.3., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

szerepelnie minden vezérprojektben, az uniós kibervédelmi politikával és a stratégiai iránytű prioritásaival összhangban biztosítva a biztonságos digitális infrastruktúrát, a vezetési és irányítási rendszerek védelmét, valamint a műveleti területek közötti adatáramlás integritását;

15. hangsúlyozza, hogy szükség van a világűrre – mint egyre militarizálódó stratégiai területre – kiterjedő vezérprojektekre, miután ez olyan terület, amelytől több biztonsággal összefüggő tevékenység is függ, például biztonságos kommunikáció és a hírszerzési információk gyűjtése; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy integrálják a védelmi vezérprojekteket a stratégiai közlekedési és logisztikai infrastruktúrával, például a határokon átnyúló katonai mobilitási folyosókkal és a kettős felhasználású infrastruktúrával Kelet- és Délkelet-Európában, amelyek elengedhetetlenek a gyors telepítéshez és rezilienciához a keleti határ mentén;

16. hangsúlyozza, hogy a vezérprojekteknek a szorosabb együttműködés és az innováció előmozdítására kell irányulniuk az uniós szintű és az EU-tagállamok közötti irányítási mechanizmusok területén, és bevált gyakorlatokat kell felmutatniuk egy közös és összehangolt európai védelmi stratégia felé, figyelembe véve egyúttal a modern hadviselés valós működésével kapcsolatban Ukrajnában szerzett ismereteket is; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak egyértelmű rövid, közép- és hosszú távú stratégiákat kell kidolgoznia a közös érdekű európai védelmi projektek fejlesztésére, biztosítva a hosszú távú kutatás-fejlesztési és innovációs erőfeszítések és a kritikus védelmi képességekbe történő rövid távú beruházások következetes összehangolását, mind a technológiai fejlődés, mind az azonnali műveleti készenlét garantálása érdekében; hangsúlyozza továbbá, hogy a vezérprojektek jó irányításának közös jövőképen és a „programbeli szereplők”, nevezetesen a Bizottság, az uniós tagállamok kormányai, katonai parancsnokságai és közbeszerzési ügynökségei, valamint a védelmi ipari vállalatok közötti hatékony együttműködésen kell alapulnia; úgy véli, hogy a vezérprojektek profitálhatnak a PESCO és az Európai Védelmi Alap (EDF) projektjei keretében zajló meglévő együttműködésből, és építhetnek arra;

17. elismeri, hogy számos európai védelmi vállalat a múltban már részt vett nagyszabású transznacionális együttműködésen alapuló projektekben a biztonsági dimenzióhoz kapcsolódó különböző területeken; kiemeli, hogy ezek az esetek példaként szolgálhatnak a jövőbeli közös érdekű európai projektek megtervezéséhez és irányításához; hangsúlyozza, hogy a fejlesztési és gyártási szakaszon túl a vezérprojekteknek biztosítaniuk kell a működésükre, karbantartásukra és életciklus-menedzsmentjükre vonatkozó uniós szintű közös keretek létrehozását is;

18. tudomásul veszi az EDPCI-projekteknek az EDIP keretében, új eszközként történő létrehozását; elismeri, hogy ennek keretében vezérprojekteket is lehet kidolgozni; megjegyzi, hogy EDPCI-k a SEAP-ok keretében is kidolgozhatók; hangsúlyozza, hogy az EDPCI-projekteknek fokozniuk kell az ellátási láncok interoperabilitását és rezilienciáját, és továbbra is teljes mértékben ki kell egészíteniük a NATO képességtervezését „A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig” című közleményben meghatározottak szerint;

19. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen a vezérprojektek, a közös érdekű európai védelmi projektek és a meglévő eszközök, például a PESCO, az EDF, az EDIP és az EDPCI-k végrehajtási keretei közötti teljes fogalmi és eljárási összhangra annak érdekében, hogy ezek az eszközök koherensen működjenek, és kölcsönösen erősítsék egymást az EU védelmi architektúráján belül; felhívja továbbá a Bizottságot annak tisztázására, hogy az EDPCI-projekteket hogyan kell úgy strukturálni és kombinálni a gyakorlatban, hogy azok vezérprojektté váljanak, beleértve a szükséges irányítási, ütemezési és koordinációs mechanizmusokat;

20. hangsúlyozza, hogy az EU védelmi ökoszisztémáján belül erősebb szinergiák előmozdítására van szükség a kutatás, az innováció és az ipari fejlesztés között; e tekintetben elismeri az érintett érdekelt felek, például a kutatóhelyek, a tudományos intézmények, az innovációs központok, a technológiai központok, valamint a vizsgálati és tanúsítási szervek támogató szerepét valamennyi tagállamból; kéri az ipari szereplők, különösen a közepes piaci tőkeértékű vállalatok, a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások lehető legszélesebb körének bevonását a vezérprojektekbe az innováció terjedésének az EDTIB teljes spektrumában történő lehetővé tétele, valamint az ellátásbiztonság javítása érdekében; szorgalmazza egy magas szintű európai védelmi ipari csoport létrehozását a hatékony együttműködés biztosítása, valamint az iparral folytatott szorosabb párbeszéd és együttműködés érdekében Európa egész területén;

21. hangsúlyozza a kiegyensúlyozott földrajzi részvétel biztosításának fontosságát a vezérprojektekben, amelyeknek törekedniük kell a tagállamok – köztük a feltörekvő védelmi iparágakkal rendelkezők – lehető legszélesebb körű részvételére; hangsúlyozza, hogy a vezérprojekteknek valamennyi részt vevő tagállam számára lehetővé kell tenniük, hogy részesüljenek a műszaki haladás és a termelési kapacitások előnyeiből, és Unió-szerte hozzá kell járulniuk a képességek és a reziliencia megerősítéséhez; hangsúlyozza továbbá, hogy ezeknek a projekteknek továbbra is nyitva kell állniuk a csatlakozni kívánó új tagállamok előtt, és hogy idővel ösztönözni kell és meg kell könnyíteni további tagállamok részvételét; rugalmas és inkluzív társfinanszírozási mechanizmusokat szorgalmaz, amelyek biztosítják, hogy gazdasági mérettől függetlenül valamennyi tagállam érdemben részt vehessen a vezérprojektekben;

22. hangsúlyozza az uniós védelmi ipari stratégia regionális dimenziója erősítésének fontosságát, és hangsúlyozza a vezérprojektek potenciális hatását az EU régióiban a tovagyűrűző technológiai hatások, a gazdasági előnyök, a szakképzett munkaerő foglalkoztatása és a társadalmi kohézió tekintetében; kéri a regionális és helyi önkormányzatok bevonását, és hogy az EU régiói részesülhessenek a vezérprojektek előnyeiből a kohézió, az innováció és a védelmi ügyekben való közös felelősségviselés előmozdítása érdekében;

23. hangsúlyozza, hogy meg kell akadályozni, hogy ellenséges országok és EU-n kívüli riválisok hozzájussanak a katonai technológiákhoz, elsősorban a kialakulóban lévő érzékeny technológiákhoz és a kritikus fontosságú kettős felhasználású termékekhez, különösen az űrkutatás, a kvantumtechnológiák és a mesterséges intelligencia területén; sürgeti, hogy a vezérprojektekben részt vevő tagállamok erősítsék meg a koordinációt, és vállaljanak kötelezettséget közös megközelítések alkalmazására, valamint a vezérprojektekből származó termékekre vonatkozó kiviteli engedélyek nem részt vevő, EU-n kívüli országok számára történő megadásával kapcsolatos közös stratégia és feltételrendszer meghatározására és elfogadására;

24. szorgalmazza egy vezérprojektekben részt vevő tagállamok közötti, összehangolt kockázatalapú exportellenőrzési mechanizmus létrehozását, amely összhangban van az uniós stratégiai iránytű célkitűzéseivel, valamint a tagállamok nemzeti hatásköreivel, előjogaival és nemzetközi kötelezettségeivel, beleértve a NATO keretében vállaltakat is;

A vezérprojektek irányítása és a Parlament szerepe

25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy terjesszenek elő további javaslatokat olyan vezérprojektekre, amelyek a védelmi képességek fejlesztésével foglalkoznak, és lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy nemzeti erőfeszítéseiket jobban összehangolják az elfogadott uniós védelmi célkitűzésekkel, és összhangban legyenek a képességfejlesztésre vonatkozó releváns NATO-célokkal; kiemeli, hogy a projektjavaslatoknak figyelembe kell venniük a hagyományos katonai és hibrid fenyegetések bekövetkezésének leginkább kitett tagállamok sajátos szükségleteit; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a védelmi iparágakat bevonják a jelenlegi és a jövőbeli vezérprojektek prioritásainak és hatókörének meghatározásába;

26. hangsúlyozza, hogy a vezérprojektek kiválasztásának érdemeken kell alapulnia, és átlátható eljárásokra kell támaszkodnia, biztosítva a kiegyensúlyozott földrajzi részvételt és megakadályozva, hogy a döntéshozatal vagy az ipari előnyök korlátozott számú tagállamban koncentrálódjanak;

27. javasolja a Bizottság, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és az EDA tanácsadó, támogató és koordináló szerepkörben való részvételét a vezérprojektek végrehajtásának megkönnyítése érdekében; hangsúlyozza az Európai Unió Katonai Bizottságának a stratégiai katonai tanácsadás és a Politikai és Biztonsági Bizottságnak szóló ajánlások megfogalmazása terén játszott alapvető fontosságú szerepét, különösen a képességekkel kapcsolatos célkitűzések kidolgozásával, értékelésével és felülvizsgálatával kapcsolatban, és e tekintetben kéri hivatalos bevonását a vezérprojektek irányítási keretrendszerébe;

28. kötelezettséget vállal arra, hogy a vezérprojektek koordinálásával, végrehajtásával és finanszírozásával kapcsolatban ellenőrzési, jogalkotási és költségvetési szerepköreit a Bizottság rendszeres és átfogó tájékoztatása és jelentései alapján gyakorolja; kiemeli az uniós források felhasználása tekintetében meglévő költségvetési hatáskörét és felelősségét; rendszeres nyilvános jelentéstételt és parlamenti ellenőrzést szorgalmaz az elszámoltathatóság és a vezérprojektek iránti bizalom előmozdítása érdekében;

A vezérprojektek hosszú távú finanszírozásának biztosítása

29. kéri megfelelő és célzott finanszírozás biztosítását a következő többéves pénzügyi keretben a vezérprojektek hosszú távú finanszírozásának biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy megfelelő és elegendő finanszírozásra van szükség a vezérprojektek számára, amely nem veszélyezteti az uniós költségvetés egyéb, védelemre szánt stratégiai területeire elkülönített forrásait; hangsúlyozza, hogy e finanszírozás egy részét a képzésre, a készségfejlesztésre és a tehetségek megtartására irányuló kezdeményezésekre kell fordítani;

30. hangsúlyozza, hogy a védelmi képességek közös, uniós szintű fejlesztése jelentős méretgazdaságosságot eredményezhet, csökkentheti a párhuzamosságokat, és biztosíthatja, hogy a közpénzeket és az adófizetők pénzét a leghatékonyabb és legfelelősségteljesebb módon használják fel;

31. osztja az Európai Számvevőszék EDIP-javaslattal kapcsolatos észrevételét, amely szerint a vezérprojektek befejezéséhez szükséges idő valószínűleg meghaladja az EDIP által előírt kétéves végrehajtási időszakot; ezért hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy a vezérprojektek részesülhessenek az EDIP-finanszírozásból, az érintett tagállamoknak kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy teljes időtartamuk alatt, jóval a kezdeti kétéves időszakon túl is társfinanszírozzák azokat; kiemeli, hogy Európa stratégiai autonómiájának biztosításához fontos a fenntartható beruházások és az ipari folytonosság hosszú távú tervezése;

32. hangsúlyozza, hogy a vezérprojektek társfinanszírozásának a hatékony és eredményes gazdálkodáson és költségvetési tervezésen, a költséghatékonyságon és az átláthatóságon kell alapulnia; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy határozzanak meg mérföldköveket, teljesítménymutatókat, rendszeres pénzügyi ellenőrzéseket és felülvizsgálatokat a vezérprojektek végrehajtása során felmerült kiadások tekintetében;

33. felhívja az uniós tagállamokat, hogy fontolják meg nemzeti védelmi költségvetésük egy részének a partnerségi kezdeményezések kidolgozására és a vezérprojektek keretében előállított védelmi felszerelések beszerzésére történő szisztematikus elkülönítését azokon a területeken, ahol a közös erőfeszítések hozzáadott értéket eredményeznek, összhangban az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdésével és az EUMSZ 346. cikkével;

34. ösztönzi a tagállamokat, hogy a kiegészítő jelleg biztosítása és az erőforrások szétaprózódásának elkerülése érdekében a nemzeti védelmi költségvetési tervezést hangolják össze a NATO képességi céljaival; felkéri a tagállamokat, hogy vizsgálják meg egy olyan költségvetésen kívüli pénzügyi eszköz létrehozásának lehetőségeit, amely lehetővé tenné a nemzeti védelmi költségvetések bizonyos részeinek uniós szintű összevonását és kölcsönös felhasználásúvá tételét a vezérprojektek teljes életciklusának lefedése érdekében;

°

° °

35. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a NATO-nak, a NATO Parlamenti Közgyűlésének, az EU biztonsági és védelmi ügynökségeinek, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.